

## Nr 20

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), m. m., i vad propositionen hänvisats till konstitutionsutskottet, ävensom i ämnet väckta motioner.*

I en den 11 mars 1955 dagtecknad, till riksdagen avlåten proposition har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden sagda dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till 1) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379); 2) lag om ändrad lydelse av 62 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); 3) förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; 4) förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt; 5) förordning angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 27 juni 1927 (nr 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar; samt 6) lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

Propositionen har den 13 april 1955 såvitt angår förslaget till ändrad lydelse av 17 § lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (sekretesslagen) hänvisats till konstitutionsutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet.

Beträffande motiveringen till lagförslaget angående ändring i sekretesslagen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet.

I samband med ovannämnda avsnitt av propositionen har utskottet till behandling förehaft de inom riksdagen i anledning av propositionen väckta, till utskottet i vad angår lagförslaget om ändrad lydelse av 17 § sekretesslagen hänvisade likalydande motionerna nr 500 i första kammaren av herr *Osvald* och nr 617 i andra kammaren av herr *Ståhl*, i vilka motioner hemställs, att riksdagen måtte *dels* avslå propositionen, *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om nytt i vissa angivna delar omarbetat förslag i ämnet.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna.

I propositionen, som utgör en överarbetning av ett av 1950 års skatte-lagssakkunniga hösten 1954 framlagt betänkande med förslag till effektivare taxering, framlägges förslag till ändrade regler om uppgiftsskyldighet och taxeringskontroll. Förslagen innefatta bl. a., att den som är deklARATIONSSKYLDIG eller skyldig att lämna uppgifter till ledning för annans taxering i skäligen omfattning skall föra och för taxeringskontroll tillhandahålla räkenskaper eller andra anteckningar. Vidare skola enligt förslaget självdeklARATIONER av bl. a. rörelseidkare och jordbrukare innehålla vissa för taxeringen erforderliga upplysningar, som för närvarande måste inhämtas genom särskilda förfrågningar. En viss ökad uppgiftsskyldighet till ledning för annans taxering föreslås i propositionen, såsom exempelvis beträffande vissa inköp och försäljningar, som gjorts av rörelseidkare och jordbrukare. Förslaget innefattar även vidgade möjligheter till granskning av räkenskaper och till annan taxeringsrevision. Sålunda skall kontroll kunna ske icke blott hos den skattskyldige själv utan även hos annan, med vilken han haft affärsförbindelser. Taxeringsmyndigheterna föreslås även erhålla rätt att hos andra myndigheter taga del av handlingar och annat material, som är av betydelse för taxeringskontrollen. Särskilda bestämmelser upptagas i förslaget i syfte att förhindra, att befogade intressen av sekretesskydd eftersätts till följd av insynsmöjligheterna. Sålunda föreslås bl. a. ett tillägg till 17 § första stycket sekretesslagen av innebörd, att sekretesskydd införes för rapporter och andra handlingar, som upprättas vid taxeringskontroll enligt taxeringsförordningen, att uppgifter, som lämnas av aktiebolag eller ekonomisk förening till ledning vid värdesättning av aktierna i bolaget eller andelarna i föreningen, icke skola behöva utlämnas till aktieägare eller föreningsmedlem samt att taxeringsmyndigheterna under pågående utredning skola kunna vägra att till skattskyldig utlämna kontrolluppgift eller annan för taxeringskontroll avsedd handling, om det med hänsyn till utredningen är av betydelse, att innehållet i handlingen icke på detta stadium kommer till den skattskyldiges kännedom.

I 17 § första stycket sekretesslagen i detta lagrums nuvarande lydelse föreskrives, att till myndighet avlämnade uppgifter till ledning för taxering, som avses i taxeringsförordningen, eller eljest för beräkning av skatt, ej må i andra fall än i vederbörande skatteförfattning stadgas utan den skattskyldiges samtycke utlämnas till annan tidigare än tjugu år efter uppgiftens datum.

Det i propositionen framlagda förslaget innebär i första hand utvidgningar av det sålunda föreliggande sekretesskyddet till förmån för de skattskyldiga. Mot förslaget i denna del har utskottet icke någon erinran.

I sista punkten i förslaget upptages en bestämmelse av annan innebörd. Enligt denna skola vissa handlingar temporärt kunna innehållas även gentemot den skattskyldige och personer, som kunna åberopa hans medgivande till handlingarnas utlämnande. Förslaget i denna del är tillkommet

med tanke på situationer, i vilka taxeringsmyndigheterna erhållit kontrolluppgifter och liknande material, som ger vid handen att den skattskyldiges deklaration är felaktig, och begär kompletterande uppgifter av den skattskyldige eller önskar ta del av hans bokföring. Syftet med dessa åtgärder skulle kunna förfelas, om den skattskyldige ägde taga del av kontrollmaterialet och kunde anpassa sina uppgifter eller sin bokföring efter vad han sålunda visste vara känt för taxeringsmyndigheterna. Den föreslagna befogenheten för taxeringsmyndigheterna utgör en parallell till polis- och åklagarmyndigheternas rätt enligt 10 § sekretesslagen att vägra utlämna förundersökningshandlingar och liknande handlingar, när det skäligen kan befaras att utlämnande skulle motverka brotts upptäckande eller brottmåls utredning.

Utskottet finner skälen bärande för en bestämmelse i huvudsaklig anslutning till vad i propositionen i denna del föreslagits. Det bör emellertid framhållas, att den föreslagna bestämmelsen i huvudsak riktar sig mot den skattskyldige. Starka skäl måste kunna åberopas för att undanhålla dem som ett mål eller ärende angår rätten att ta del av därtill hörande handlingar. I 39 § sekretesslagen fastslås också, att utlämnande av eljest sekretesskyddade handlingar till sökande, klagande eller andra parter endast må vägras, när det finnes vara av synnerlig vikt av hänsyn till allmänna eller enskilda intressen. Denna bestämmelse torde bli tillämplig i flertalet här aktuella fall, om utlämnande begäres av den skattskyldige själv. Med hänsyn härtill synas förutsättningarna i det föreslagna stadgandet böra formuleras på samma sätt. För innehållande av handlingen bör alltså krävas att det skall vara »av synnerlig vikt» för utredningen, att handlingens innehåll ej kommer till den skattskyldiges kännedom.

Beträffande den tid, under vilken utlämnande må vägras, ligger en allmän begränsning i den nyss angivna förutsättningen. Handlingarna skola utlämnas så snart det icke längre är av synnerlig vikt, att deras innehåll ej kommer till den skattskyldiges kännedom.

I övrigt uppställs i propositionen den begränsningen, att utlämnande endast må vägras så länge utredningen pågår. Denna regel synes i och för sig lämplig. För att ytterligare klargöra sambandet mellan de begränsningar som sålunda skola gälla i tidsavseende förordar utskottet emellertid en jämkning i stadgandets lydelse. Enligt utskottets förslag skall utlämnande få vägras, när det »under pågående utredning» rörande någons taxering är av synnerlig vikt att innehållet i här avsedda handlingar icke kommer till den skattskyldiges kännedom. Denna regel innebär bl. a., att handlingen senast skall utlämnas, när en taxeringsmyndighet lagt handlingen till grund för ett beslut eller yrkande om taxeringen. Därefter verkställd utredning får självfallet icke leda till att handling, som sålunda stått till den skattskyldiges förfogande, ånyo innehålls. Har handlingen inkommit till taxeringsnämnd, bör densamma bliva tillgänglig för den skattskyldige,

sedan nämnden givit honom underrättelse om ifrågasatt eller verkställd avvikelse från deklARATIONEN. Om åter handlingen införskaffats av taxeringsintendent, får denne icke vägra utlämna handlingen, sedan han lagt handlingen till grund för yrkande i beskattningsnämnd eller skattedomstol. Handlingarna skola sålunda alltid stå den skattskyldige till buds för ett överklagande av taxeringsnämndens beslut eller ett bemötande av taxeringsintendentens yrkande.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet — som inhämtat, att bevillningsutskottet tillstyrkt övriga i förevarande proposition framlagda författningsförslag med vissa jämkningar, som här sakna betydelse — hemställa,

att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i vad den hänvisats till konstitutionsutskottet, icke kunnat i oförändrat skick bifallas, måtte, i anledning av samma proposition och med avslag å motionerna I: 500 och II: 617, för sin del antaga följande, såsom *utskottets förslag* betecknade

### Förslag

till

#### lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar

Härigenom förordnas, att 17 § lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Kungl. Maj:ts förslag)

17 §.

Till myndighet avlämnade uppgifter till ledning för taxering, som avses i taxeringsförordningen, eller eljest för beräkning av skatt må ej i andra fall än i vederbörande skatteförfattning stadgas utan den skattskyldiges samtycke utlämnas till annan tidigare än tjugu år efter uppgiftens datum. Vad nu sagts skall ock gälla beträffande handling, som upprättats av myndighet vid taxeringskontroll enligt taxe-

(Utskottets förslag)

17 §.

Till myndighet avlämnade uppgifter till ledning för taxering, som avses i taxeringsförordningen, eller eljest för beräkning av skatt må ej i andra fall än i vederbörande skatteförfattning stadgas utan den skattskyldiges samtycke utlämnas till annan tidigare än tjugu år efter uppgiftens datum. Vad nu sagts skall ock gälla beträffande handling, som upprättats av myndighet vid taxeringskontroll enligt taxe-

*(Kungl. Maj:ts förslag)*

ringsförordningen. Uppgift, som av aktiebolag eller ekonomisk förening lämnats taxeringsmyndighet till ledning vid värdesättning av aktier i bolaget eller andelar i föreningen, må ej utan samtycke av den som lämnat uppgiften utlämnas till annan tidigare än tjugu år efter uppgiftens datum. Är det *med hänsyn till* pågående utredning rörande någons taxering av *betydelse* att innehållet i kontrolluppgift eller annan för taxeringskontroll enligt taxeringsförordningen avsedd handling icke kommer till den skattskyldiges kännedom, må myndighet, som innehar handlingen, vägra att utlämna denna, *så länge utredningen pågår*.

Förmögenhetslängd ävensom — — — längdens datum.

Handlingar i — — — handlingens datum.

---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1955.

---

Stockholm den 12 maj 1955

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN

---

*Närvarande:*

från första kammaren: herrar Englund, Hällgren, Wahlund, Damström, Weiland, Herlitz, Fritiof Karlsson och Erik Olsson; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Håstad, Olsson i Mora, Larsson i Julita, Nordkvist i Kalmar, fru Svedberg, herrar Edberg, Adamsson och Larsson i Hedenäset.